

ภาวะโลกร้อนกับการเผชิญที่ต้องเร่งแก้ไข

จินดารัตน์ บุญยสาร*

* โรงเรียนมัธยมสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 1061 ถนนอิสรภาพ
แขวงหิรัญรูจี เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งความร้อน ความเย็น ฝนตก และน้ำท่วม โดยที่ไม่มีผู้ใดสามารถบอกได้ว่าจะทุเลาลงเมื่อไร คงได้แต่เฝ้าดูหรือต้องย้ายไปอยู่ในที่ปลอดภัย ความกังวลนี้คงเวียนวนอยู่ในสมองอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

ดร. จิรพล สินธุนาวา อาจารย์ประจำภาควิชาทรัพยากร มหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวว่า “อีก 15 ปี พื้นที่ที่ห่างจากสนามบินสุวรรณภูมิ ประมาณ 16 กิโลเมตร จะกลายเป็นทะเล และอีกไม่เกิน 5 ปี จะมีจำนวนคนตายเพราะโลกร้อนมากกว่า 3 แสนคนต่อปี” คำกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นถึงความน่ากลัวที่จะมาเยือน ซึ่งคำกล่าวนี้จะเป็นจริงหรือไม่ หรือจะเกิดขึ้นได้อย่างไร ต้องเฝ้าติดตามกันดู การใช้ชีวิตประจำวันของผู้คนได้ส่งผลทำให้เกิดความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับคำว่า “เอลนีโน” และ “ลานีญา” ซึ่งเป็นคำที่ศัพท์ที่แปลกประหลาดทำให้ผู้คนงุนงง คำว่า “เอลนีโน” เป็นคำใน

ภาษาอังกฤษที่ออกเสียงเหมือนแอลนิญโญที่มาจากคำในภาษาสเปนซึ่งแปลว่า พระบุตรหรือพระเยซู ปราภฏการณ์เอลนีโนเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในมหาสมุทรและชั้นบรรยากาศเหนือมหาสมุทรแปซิฟิกด้านตะวันออก ที่ส่งผลกระทบต่อสภาพอากาศทั่วโลก โดยเกิดขึ้นเมื่อพื้นโลกรับความร้อนจากดวงอาทิตย์ได้ไม่เท่ากันที่บริเวณเส้นศูนย์สูตร ขั้วโลกเหนือและใต้ เป็นเหตุให้มีการไหลทดแทนของน้ำและอากาศจากที่เย็นกว่าไปสู่ที่อุ่นกว่า ปราภฏการณ์นี้จะก่อให้เกิดความแห้งแล้ง ทุกช่วงระยะ 4-5 ปี

ส่วนคำว่า “ลานีญา” เป็นปราภฏการณ์ตรงกันข้ามกับเอลนีโนคือ อุณหภูมิผิวที่น้ำทะเลบริเวณเส้นศูนย์สูตรในมหาสมุทรแปซิฟิกกลางและตะวันออกมีค่าต่ำกว่าปกติ มีกำลังลมแรงกว่าปกติ จึงพัดพาผิวน้ำทะเลที่อุ่นกว่าจากมหาสมุทรแปซิฟิกเขตร้อนตะวันออกไปสะสมอยู่ทางแปซิฟิกเขตร้อนตะวันตกมาก

อาจารย์สุรัตน์ บัวเลิศ อาจารย์ประจำภาควิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเรื่องอากาศ กล่าวถึงปรากฏการณ์เอลนีโนว่า “ตั้งแต่ต้นเดือนมีนาคม 2550 ผู้คนที่อาศัยอยู่ในแถบภาคเหนือตอนบน ต้องเผชิญกับภาวะหมอกควันหนาที่บ เพราะปีนี้มีการเผาป่ามากขึ้น ประกอบกับมวลอากาศต่ำ สภาพของบางพื้นที่ซึ่งเป็นแอ่งกระทะ บ้างก็ว่าธุรกิจหมุกระทะเป็นสาเหตุร่วมที่ทำให้หมอกควันระบายออกไปได้ยาก ส่งผลทำให้สภาพอากาศของจังหวัดเชียงใหม่เหมือนทัฟเพอร์แวร์ร์กล่าวคือเป็นกล่องที่มีฝาปิด เมื่อมีการเผาป่า มีมลพิษพวกฝุ่นควันหมอกจะค้างอยู่ในนั้น” ตัวอย่าง

งานวิจัยทางสภาพอากาศในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก โดยพบว่าฝุ่นควันที่ปล่อยออกจากโรงงานอุตสาหกรรม และที่เกิดจากการเผาห ญา มีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และก๊าซไนตรัสออกไซด์ ซึ่งเป็นอันตรายต่อร่างกาย ทำให้คนที่สูดดมเกิดอาการเจ็บคอ นำไปสู่การติดเชื้อได้ง่าย วิธีการป้องกันทำได้โดยการใช้หน้ากาก N95 หรือ N99 เพื่อป้องกันฝุ่นละอองขนาดเล็กได้เป็นอย่างดี

ดร. อานนท์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ผู้อำนวยการศูนย์เครือข่ายงานวิเคราะห์วิจัยและฝึกอบรมการเปลี่ยนแปลงของโลกแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (START) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวถึงผลกระทบอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยว่า “สภาพภูมิอากาศของประเทศไทยจะมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้นเรื่อยๆ ในช่วง 20-30 ปีข้างหน้า และจะค่อยๆ รุนแรงมากขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากการเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเล โดยเฉพาะบริเวณทะเลอันดามันจะมีระดับน้ำสูงกว่าฝั่งอ่าวไทย เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และปริมาณฝนจะเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยบริเวณชายฝั่งทะเลจะเกิดฝนตกชุกมากขึ้น” เมื่ออุณหภูมิโลกสูงขึ้นจะเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อโรคเพิ่มมากขึ้น และจากการศึกษา

พลังงานเหล่านี้ทำให้กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองที่มีปัญหาเรื่องควันพิษมากได้รับปัญหาความร้อนอย่างรุนแรง ในประเทศออสเตรเลียต้องประสบกับปัญหาอย่างมากเกี่ยวกับภัยแล้งและไฟป่า ยิ่งไปกว่านี้ประเทศไทยกำลังเผชิญกับพายุดีเปรสชันที่มาเร็วกว่ากำหนด ซึ่งต่อไปประเทศไทยจะต้องพบกับภาวะน้ำท่วม ดังนั้นประชาชนต้องเตรียมตัวและมีการเตรียมความพร้อม

คุณอภิรักษ์ โกษะโยธิน (ผู้ว่าการกรุงเทพมหานคร) ได้จัดโครงการปิดไฟในวันที่ 9 พฤษภาคม 2550 ในเวลา 19.00 – 19.15 น. ในถนนหลัก 5 สาย เพื่อลดภาวะโลกร้อนเวลาเพียงแค่ 15 นาที ที่ช่วยกันปิดไฟสามารถช่วยลดการใช้ถ่านหินลิกไนต์ได้ไม่ต่ำกว่า 50 ตัน ซึ่งเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมในการลดปัญหาโลกร้อน โดยกิจกรรมนี้จะจัดขึ้นทุกๆ วันที่ 9 ของทุกเดือน ลองคิดว่าถ้าคนไทยทั้งประเทศหรือคนทั่วโลกให้ความร่วมมือกันปิดไฟ 15 นาที จะช่วยประหยัดพลังงานได้มากเท่าไร และช่วยลดอุณหภูมิของโลกลงได้มากเพียงใด มีวิธีการปฏิบัติเพื่อลดภาวะโลกร้อนที่ทุกคนสามารถทำได้โดยง่าย ๆ เช่น ดับเครื่องยนต์ขณะเติมน้ำมัน ปิดไฟดวงที่ไม่ใช้ประหยัดไฟในบ้านและสำนักงาน การเปลี่ยนมาใช้หลอดไฟฟ้าแบบตะเกียบแทนหลอดไฟฟ้าแบบธรรมดา ซึ่งผู้สนใจสามารถซื้อหลอดตะเกียบพร้อมรับส่วนลดได้ที่สำนักงานเขต

จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญหลายท่านและความต้องการให้ประชาชนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาโลกร้อน และสภาวะเรือนกระจกที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น หลายหน่วยงานจึงได้คิดค้นและจัดทำมาตรการเพื่อให้ประชาชนได้เห็นความสำคัญและรู้ถึงต้นสายปลายเหตุของปัญหาที่แท้จริง

ดร. จิรพล สินธุนาวา กล่าวว่า ใน พ.ศ. 2550 ปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในชั้นบรรยากาศได้เพิ่มขึ้นจาก 380 เปอร์เซ็นต์ เป็น 390 เปอร์เซ็นต์ ปริมาณที่มากขึ้นนี้มีผลมาจากการใช้เชื้อเพลิงทั้งหลายทั้งปวง ไม่ว่าจะเป็นน้ำมันเชื้อเพลิงหรือก๊าซหุงต้ม จากการใช้

นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ได้ให้ความคิดเห็นถึงปัญหาโลกร้อนและวิธีสร้างการมีส่วนร่วมในการลดการใช้พลังงานว่า “กรุงเทพมหานครกำลังเผชิญปัญหาที่มาทับถมมากมาย ทุกปัญหาจากสาเหตุเดียวกัน ถ้าทุกคนให้ความร่วมมือและสร้างนิสัยช่วยกันลดการใช้พลังงาน แค่นี้ทุกปัญหาจะคลี่คลายได้ สิ่งที่คุณควรลดเช่น ลดปริมาณมลพิษทางอากาศ การประหยัดไฟ ซึ่งหลายคนไม่รู้เลยว่าแค่ประหยัดไฟก็สามารถลดภาวะโลกร้อนได้ เหตุการณ์ที่ทุกคนยังคงไม่ลืมนั่นคือ น้ำท่วมกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด อุณหภูมิที่สูงขึ้นทุกวัน รวมถึงน้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่งทะเลบางขุนเทียน” ซึ่งในอดีตบริเวณชายฝั่งทะเลบางขุนเทียนมีพื้นที่ห่างจากทะเลถึง 5 กิโลเมตร ทุกๆ ปีน้ำทะเลจะกัดเซาะเข้ามาประมาณ 9-10 เมตร สังเกตได้จากหลักลมุดซึ่งแต่เดิมเคยอยู่บนผืนดินแต่ตอนนี้กลับจมอยู่ในน้ำทะเล เพราะน้ำทะเลมีปริมาณมากขึ้นทุกวันอันเนื่องมาจากภาวะโลกร้อน ถึงแม้ว่าจะมีโครงการณรงค์ปลูกป่าชายเลนก็ตาม แต่คนไทยก็ยังไม่เห็นความสำคัญในเรื่องนี้ ได้มีการหารือร่วมกันกับบุคลากรจากองค์กรไม่ว่าจะเป็น บุคลากรด้านทรัพยากรธรรมชาติ การไฟฟ้า หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ซึ่งได้ข้อสรุปว่าถึงเวลาแล้ว

ที่คนกรุงเทพฯ ควรมีส่วนร่วมกันอย่างจริงจังกับการแก้ปัญหาให้ตรงจุด เพราะปัญหาที่เกิดขึ้น 40 เปอร์เซ็นต์ เกิดในกรุงเทพฯ ซึ่งมีจำนวนประชากรมากกว่า 10 ล้านคน จำนวนรถยนต์มากกว่า 5 ล้านคัน บ้านเรือนมากกว่า 2 ล้านหลังคาเรือน อาคารตึกสูงมีจำนวนมากมายิ่งในส่วนของเขตสีลมซึ่งมีตึกสูงจำนวนมาก ทำให้บริเวณนี้ยิ่งทวีความร้อนมากกว่าพื้นที่อื่น การดำเนินการหยุดโลกร้อนทำได้โดยทุกคนต้องมีส่วนร่วมใน 3 กระบวนการคือ (1) ตั้งเป้าหมายเพื่อลดปัญหาโลกร้อน (2) มีส่วนร่วมในการลดปัญหาโลกร้อน และ (3) ทุกคนต้องร่วมมือกันปฏิบัติ

จากการประชุมตัวแทนองค์กร 33 แห่ง องค์กรสหประชาชาติ ที่กรุงเทพฯ ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมมีข้อสรุปตรงกันคือ ให้ลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในทุกกิจกรรมให้มากที่สุดเพื่อลดภาวะโลกร้อน และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นการแสดงเจตนาธรรมให้ทุกคนเข้าใจและร่วมมือกันอย่างจริงจัง จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชนต้องการให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการลดปัญหาโลกร้อน